

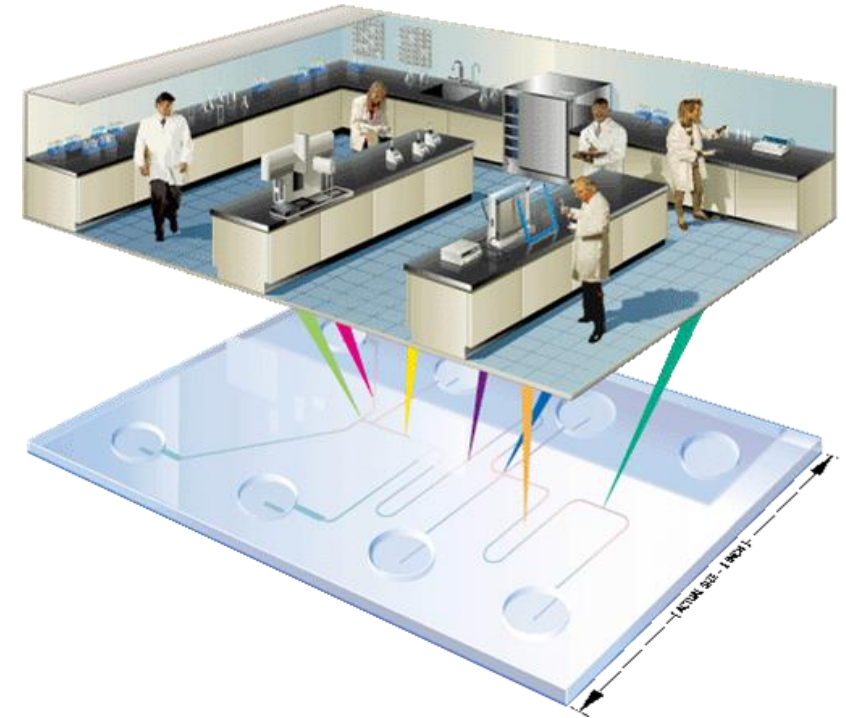

In vitro metody pro stanovení genotoxicity, endokrinní
disrupce a mikrobiomu ve vzorcích ŽP

Petr Novotný

Hlavní zaměření

- 20 let existence
  - **Genotypování**
  - **10 let V&V biočipů / microarrays**
  - **In vitro metody**
    - Genotoxicita, endokrinní disrupce, cytotoxicita
  - **Dodávky tematických laboratoří na klíč**

Spolupráce

- Výzkumná centra a Univerzity
  - – vědeckotechnická spolupráce
- R&D projekty napříč ČR a EU
- Farmaceutické společnosti
- Organizace poskytující smluvní výzkum
- CZ, SK, CH, D, F, It, USA, SLO

Klíčové úspěšné projekty

2022 TAČR: Cena vizionář roku v r. 2021

2021 MPO: Cena za Inov. Projekt za r. 2020

SZÚ: Technologie pro výzkum vybraných xenobiotik

Uni J.A. Purkyně: Laboratoř pro příp. biočipů

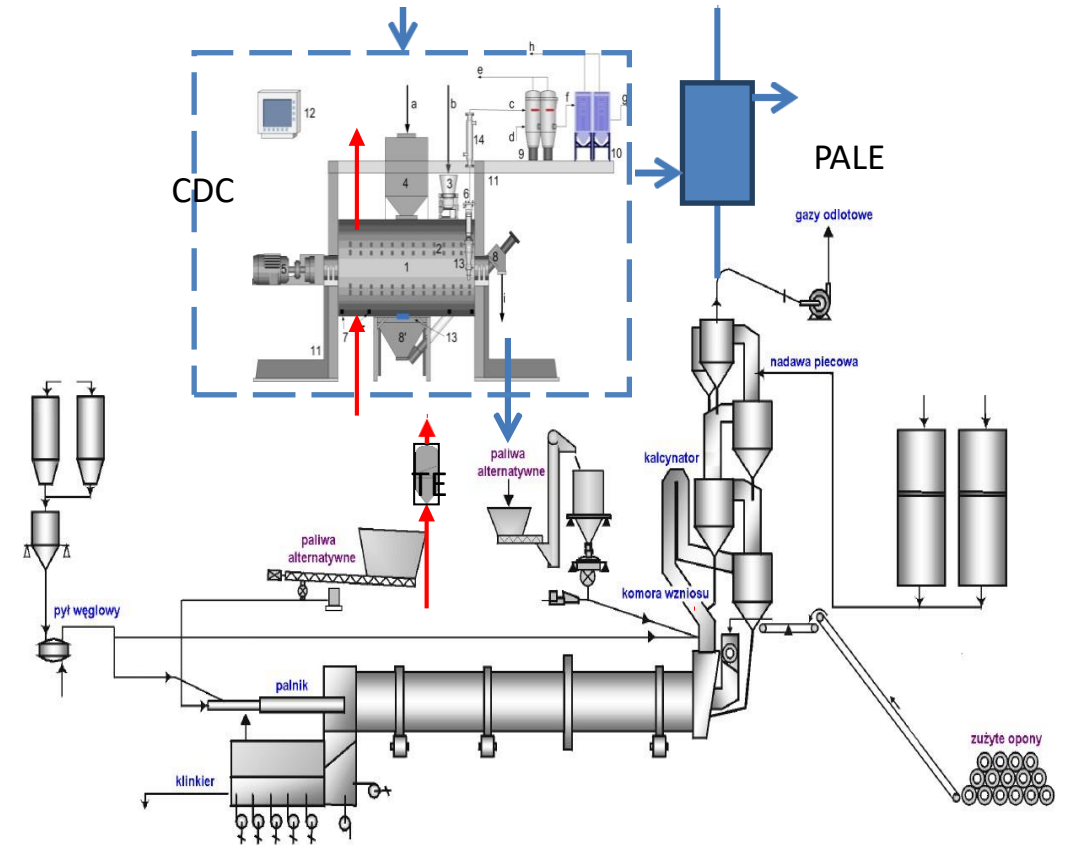
VUAB Pharma: Laboratoř pro příp. LFIA testů

VUAB Pharma: Laboratoř pro výzkum genotoxicity

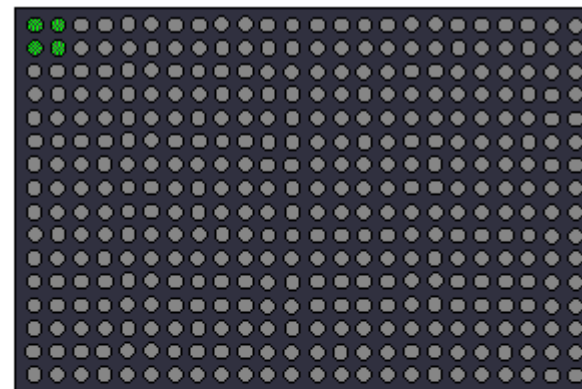
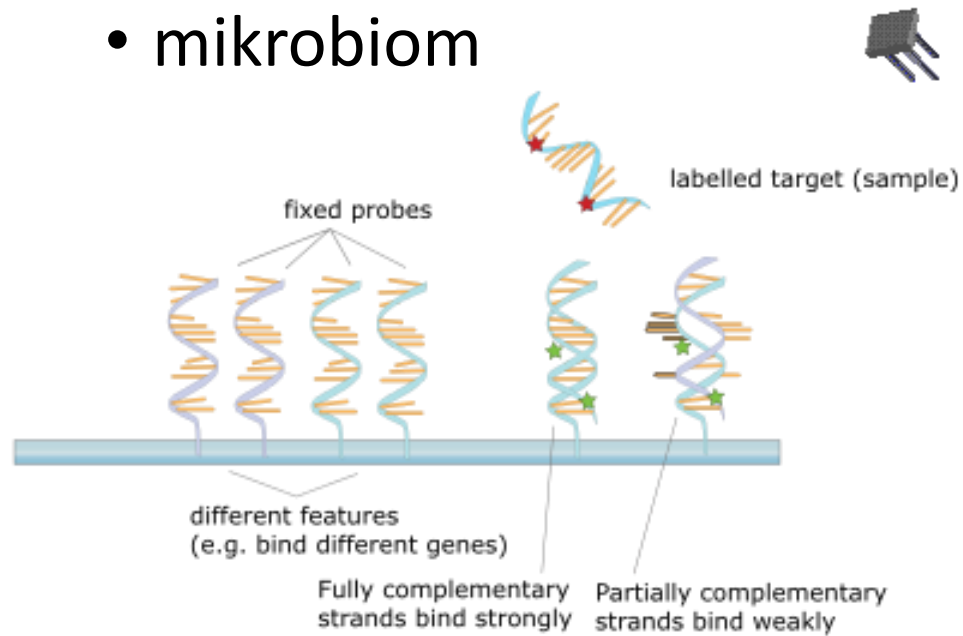
Destrukce POPs CDC technologií

- ▶ CDC- katalitická destrukce za použití měď. katalyzátoru
- ▶ Spolupráce v rámci česko-švýcarsko-německého projektu (EUREKA; POPDESTR)
- ▶ Měření genotoxicity a endokrinní disrupce na vstupu a výstupu in vitro metodami
- ▶ Technologie je k dispozici

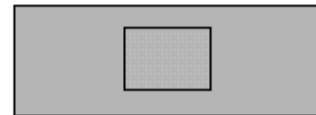

Biočipy

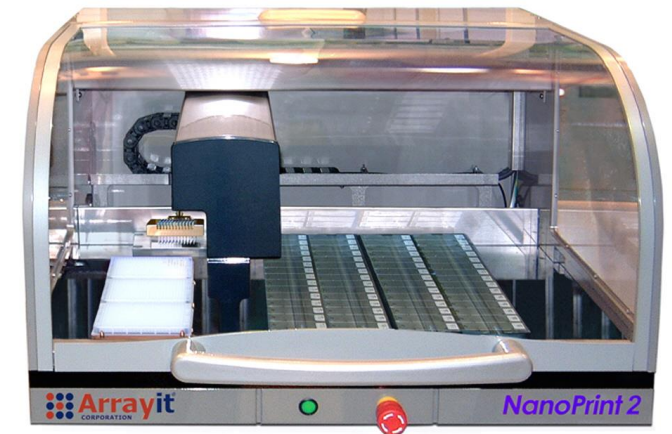
- Šlechtění
- Farmakogenomika
- mikrobiom

384 Well Plate

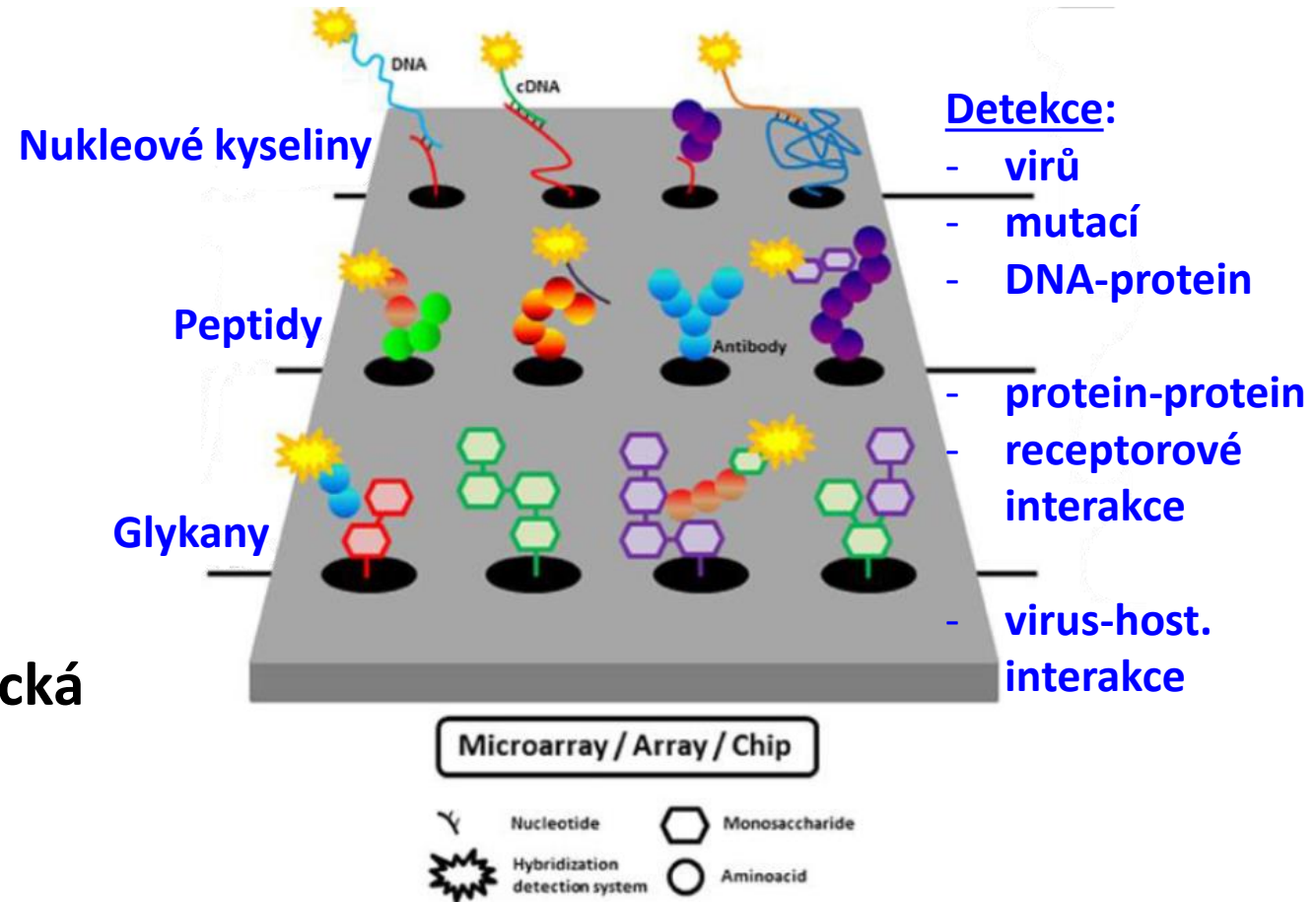

Microarray Chip

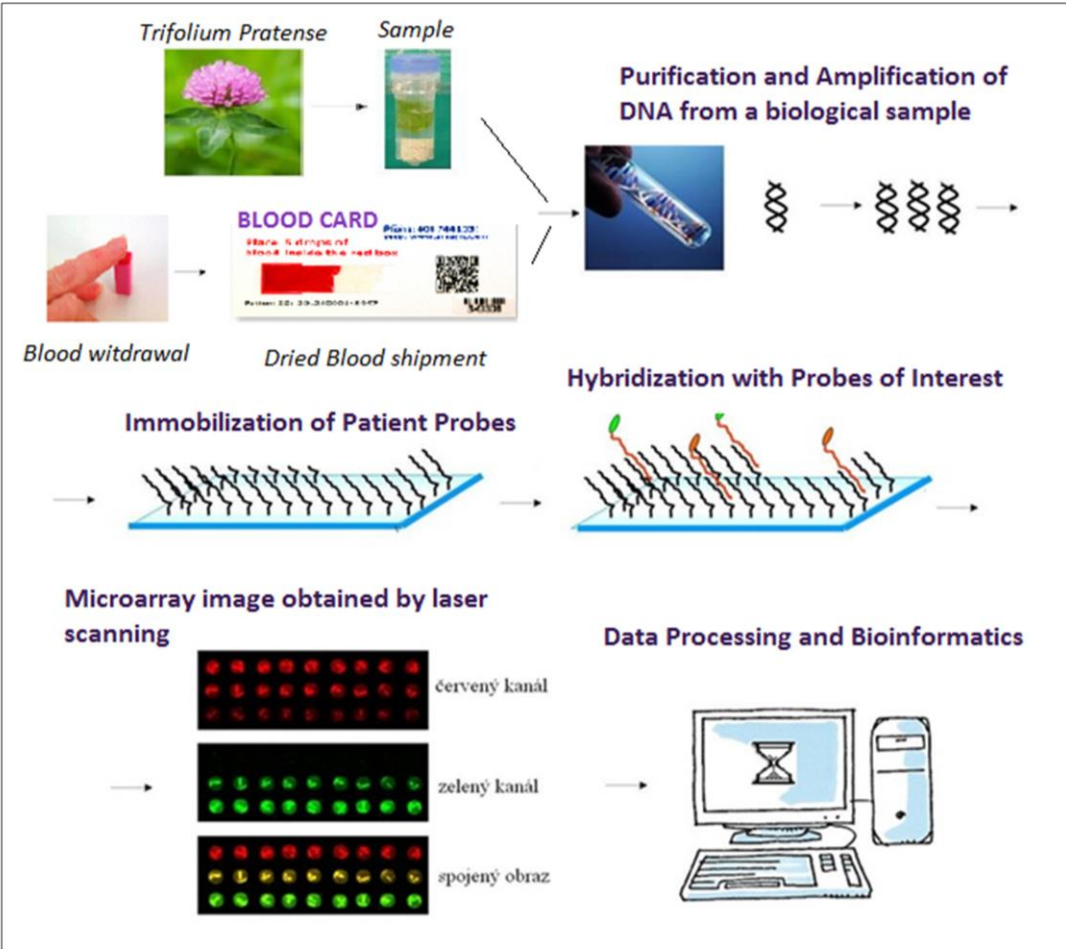

Čip (microarray)

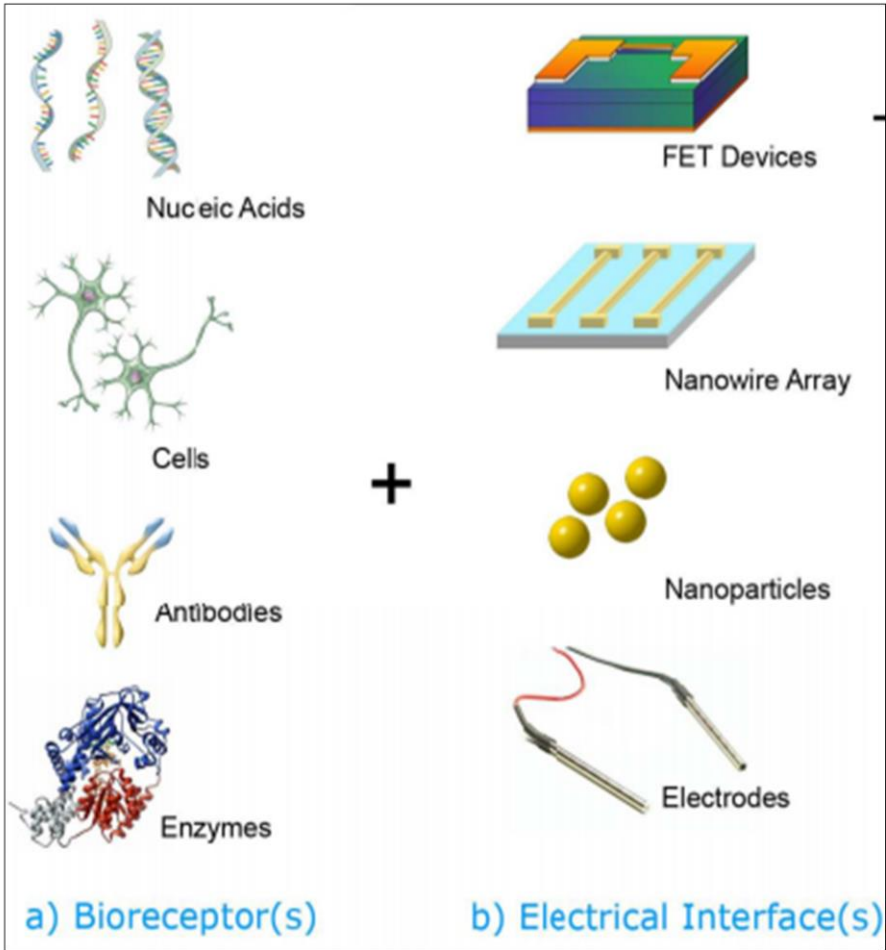
- Univerzální multiplexní platforma
- Sondy:
  - DNA
  - cDNA (rev. transkripce z RNA)
  - Protilátky
- Tisk řádově až 10 tis. spotů
- Detekce fluorescenční či kolorimetrická

Biočipy – techn. příležitost

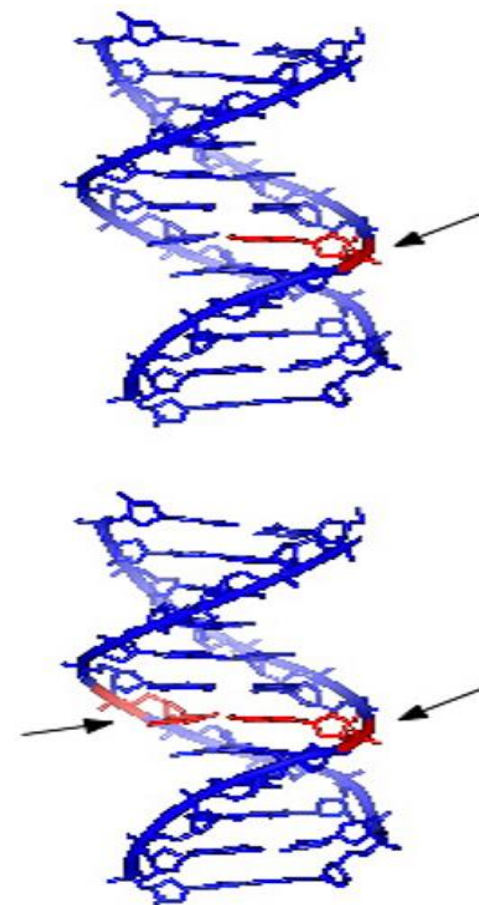
Alternativy

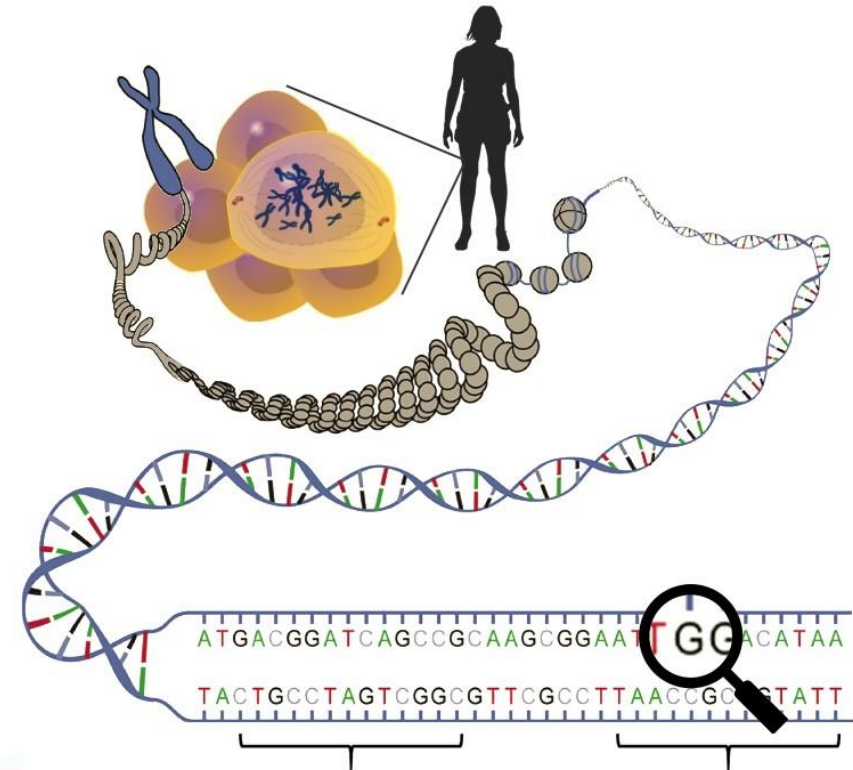
Genotoxícita

- ▶ ZÁRODEČNÉ BUŇKY
  - ▶ STERILITA
  - ▶ VROZENÁ ONEMOCNĚNÍ
    - ▶ HEMOFILIE, SRPKOVÁ ANEMIE, CYSTICKÁ FIBROZA
  - ▶ MULTIFAKTORIÁLNÍ NEMOCI
    - ▶ DIABETES, KARDIO, PSYCHIATRICKÉ
- ▶ SOMATICKÉ BUŇKY
  - ▶ Stárnutí
  - ▶ Rakovina
  - ▶ Kardiovaskulární nemoci

Genotypování

- ▶ 850,000 jednobodových mutací (SNPs)
- ▶ >5,000 farmakogenů (PharmGKB)
- ▶ Lékový metabolismus vč. *CYP1A2*, *CYP2D6*, *CYP2B6*, *CYP2A6*, *SULT1A1*, *CYP2C19*, and *CYP2C8*
- ▶ **Genealogické studie dávných předků**
- ▶ **Mutace zodpovědné za** náchylnost k různým onemocněním včetně alergických, kardiovaskulárních, psychiatrických, onkologických ad. onemocnění

PGx profil

LÉČIVA	139	310	107	262	221	276	524	371	12
GENY	CYP2E1	CYP2D6	CYP2B6	CYP1A2	CYP2C19	CYP2C9	CYP3A4	CYP3A5	NAT2
FUNKCE	BĚŽNÝ	BĚŽNÝ	POMALU	BĚŽNÝ	RYCHLÁ	BĚŽNÝ	BĚŽNÝ	ŽÁDNÁ	ŽÁDNÁ
LÉČIVA	3	4	1	2	1	2			
GENY	DPYD	TPMT	SLCO1B1	UGT1A1	HLA-B	VKORC1			
FUNKCE	BĚŽNÝ	BĚŽNÝ	BĚŽNÝ	POMALU	NORMÁLNĚ	NORMÁLNĚ			

Legenda

EXTENZIVNÍ
METABOLIZÁTOR

Odbourávání, respektive aktivace léků přes tento gen funguje normálně.

(ULTRA)RYCHLÝ
METABOLIZÁTOR

Odbourávání, respektive aktivace léků přes tento gen funguje rychleji, než je norma.

INTERMEDIÁRNÍ
METABOLIZÁTOR

POMALÝ
METABOLIZÁTOR

Odbourávání, respektive aktivace léků přes tento gen funguje nedostatečně.

Mikrobiota – mikrobiomový čip

- ▶ Detekuje mikroby 5 domén (archaea, bakterie, fungi, protozoa, viry)
- ▶ Detekuje na úrovni druhů a kmenů, **více než 12 000 druhů, a více než 135 000 kmenů !**
- ▶ Větší diverzita a rozlišení než má „16S rRNA gene sequencing“
- ▶ Cena detekce je 10x menší než u metagenomického sekvenování
- ▶ Široké možnosti aplikace:
  1. Identifikace půdní mikrobioty
  2. detekce nebezpečných biologických agens
  3. Studie mikrobiomu

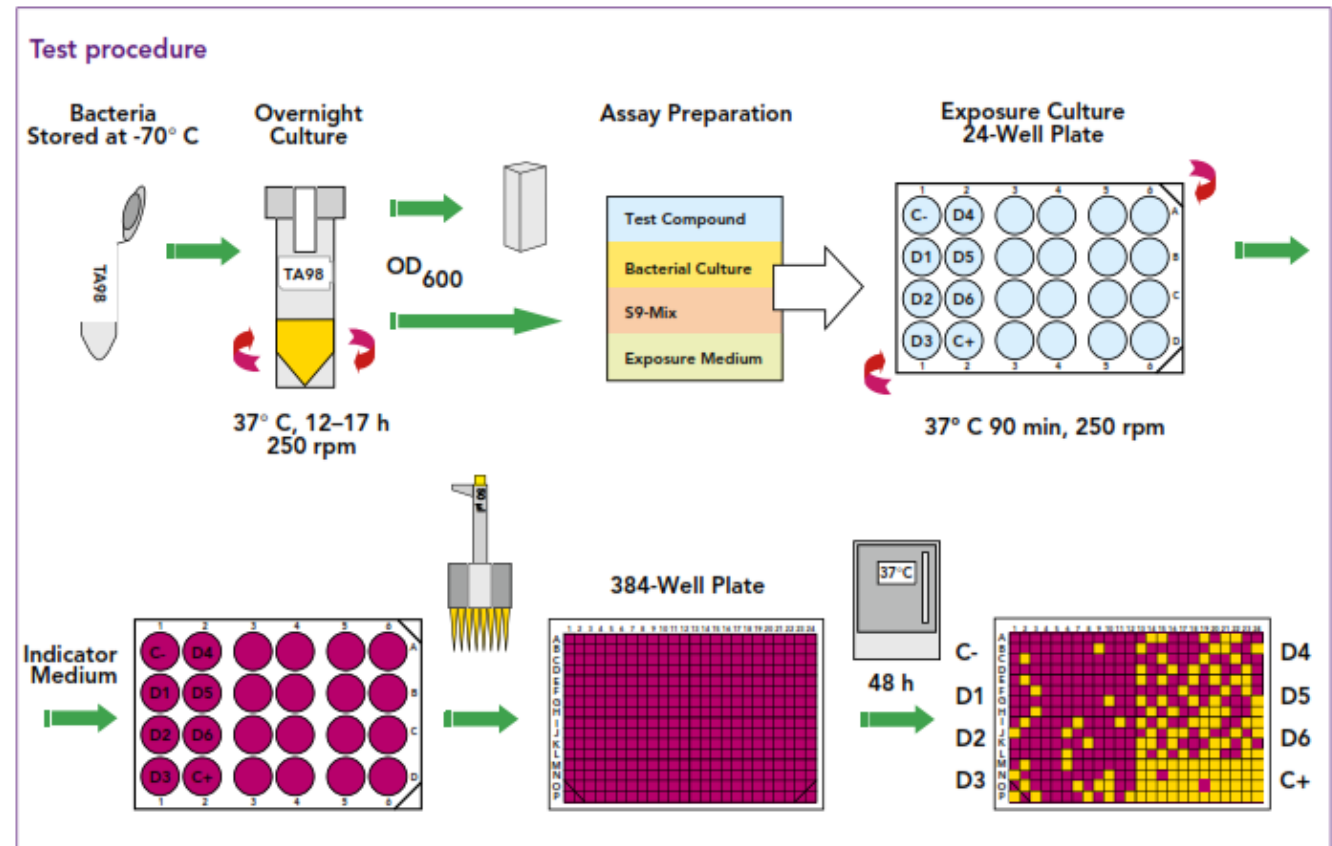

Genotypování ryb

- ▶ více než **130 000 polymorfních variant** a rozsáhlé informace o polymorfismech napříč genomem ryb
- ▶ Aplikace:
  - ▶ Šlechtění
  - ▶ Populační a evoluční genetika
  - ▶ Změny v genomu ryb v důsledku havárií / znečištění vod

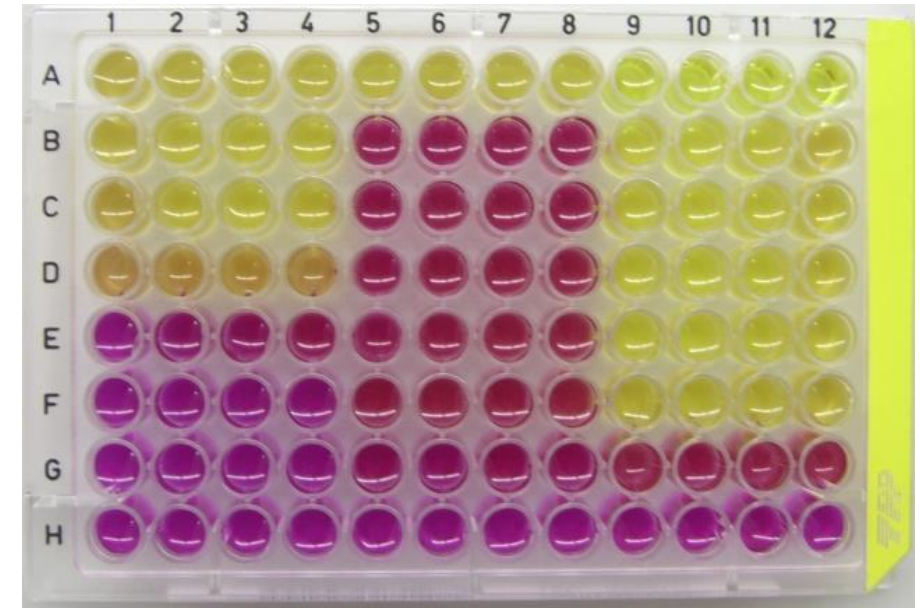
In vitro bakteriální testy

- Detekce Xenobiototoxicity
- Dle REACH a OECD
- Jednoduchá metoda
  - Kolorimetrická
  - Mikrodestičková
  - Kvantita odpovídá počtu revertantů u klasického Amesova testu

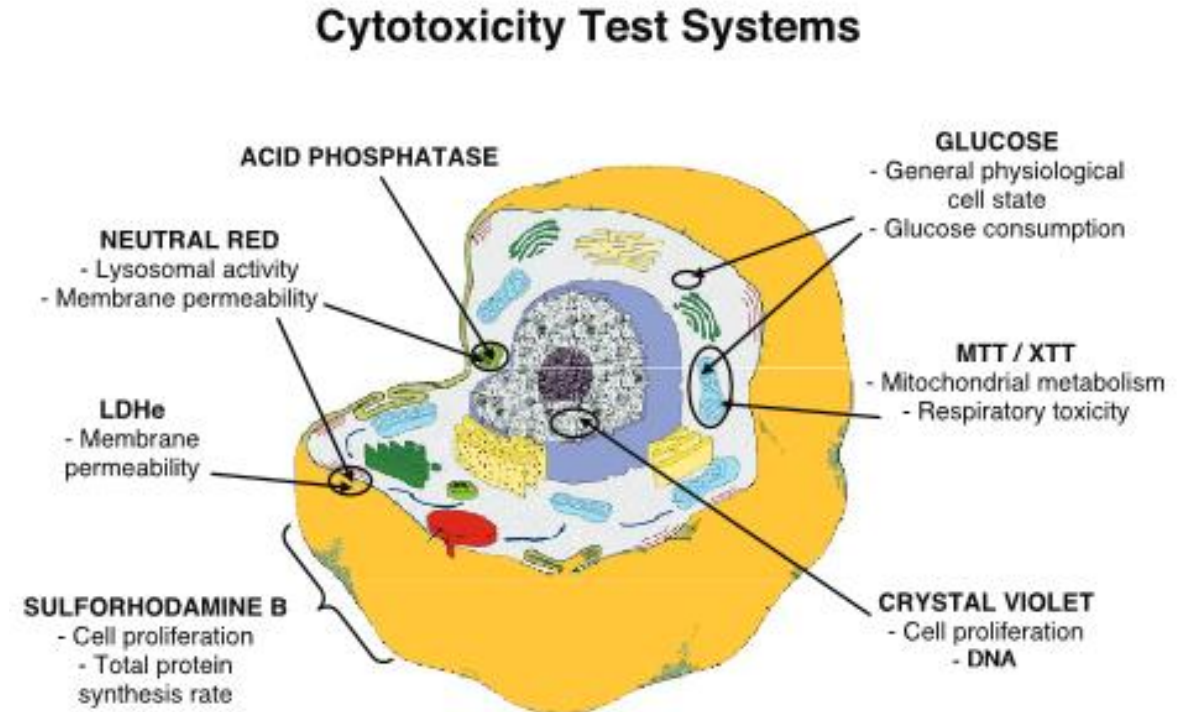
Endokrinní disrupce

- Xenoscreen YES/YAS a Xenoscreen YES/YAS XL
- V jednom testu:
  - Estrogenové a androgenové disruptory
  - Antagonistický i agonistický mechanismus
- Xenoscreen YES/YAS výsledky za 48h
- Xenoscreen YES/YAS XL výsledky už za 18h

Cytotoxicita

- Výběr jedn. endpointů
- Kombinace endpointov
- Analýza až 4 současných cytotoxických mechanismů v 1 testu
  - Porovnáním je možné zjistit mechanismus cytotoxicity

Shrnutí

- Biočipy
  - Genotypování, mikrobiota
- Genotoxicita
- Endokrinní disrupce
- Cytotoxicita
- Hemocompatibilita and koagulační faktory
- Permeabilitní testy (ex-vivo kůže; epitely ad.)

Diskuze

Děkujeme za pozornost

Petr Novotny, CEO

novotny@essenceline.cz

Petra Tsenov, Administration

petra.tsenov@essenceline.cz

Marketing and Administration

tereza@essenceline.cz

Sales

Pavel.sefl@essenceline.cz

Laboratory Head

Irena Borgulova, PhD.

irena.borgulova@essenceline.cz

Iker Silva, Lab Technician

iker@essenceline.cz

Katia Smirnova, lab technician

katia.smirnova@essenceline.cz

Supplies, PR, marketing and other queries

info@essenceline.cz

Medical/Genetic Advisor

Dana Pokorna, MD., PhD.

dana.pokorna@essenceline.cz

Zuzana Čočková, lab&bioinformatics

zuzana.cockova@essenceline.cz

